

Nazwa przedmiotu: Liturgika prawosławna i ustaw cerkiewny			
Jednostka prowadząca przedmiot: UMFC Filia w Białymstoku Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny, Edukacji Muzycznej i Wokalistyki			Ważna od roku akademickiego: 2025/2026
Kierunek: edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej		Specjalność: muzyka cerkiewna	
Forma studiów: stacjonarne pierwszego stopnia		Profil kształcenia: ogólnoakademicki (A)	Status przedmiotu: obowiązkowy
Forma zajęć: wykład		Język przedmiotu: polski	Rok/semestr: R II, s. IV; R III, s. V-VI
		Wymiar godzin: 45	
Koordynator przedmiotu		Kierownik Katedry Chóralistyki i Edukacji Artystycznej	
Prowadzący zajęcia		Ks. dr Jarosław Kupryjaniuk	
Cele przedmiotu		Zapoznanie studentów z liturgiką prawosławną oraz ustawem cerkiewnym stosowanym w Polskim Autokefalicznym Kościele Prawosławnym. Umiejętność postępowania się typikonem cerkiewnym oraz księgami liturgicznymi w odniesieniu do różnych nabożeństw cyklu dziennego, tygodniowego, rocznego oraz sakramentów i obrzędów. Dostosowywanie zasad typikonu cerkiewnego do specyfiki świątyni, parafii lub okoliczności sprawowanych nabożeństw i obrzędów.	
Wymagania wstępne		Zainteresowanie muzyką cerkiewną	
Kategorie efektów	Nr efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU	Numer efektu kier./spec.
Wiedza	1	Posiada podstawową wiedzę na temat aspektów historycznych i praktycznych liturgiki, zna nazewnictwo oraz układ świątyni wraz z symboliką przedmiotów, zna rodzaje i cykle nabożeństw oraz sakramenty i obrzędy, przy sprawowaniu których należy śpiewać	S1_W2
	2	Zna ustaw cerkiewny i schematy nabożeństw, potrafi dostosowywać zmienne części nabożeństw, potrafi stosować się do uwag typikonu zawartych w „Rozdziałach Marka”	S1_W2
Umiejętności	3	Potrafi opracować schemat nabożeństw z uwzględnieniem jego zmiennych elementów, daty świętowania, wezwania świątyni, ważności świąt, zaleceń typikonu i wytycznych Soboru Biskupów	S1_U3 S1_U9 S1_U11
Kompetencje społeczne	4	Posiada wewnętrzną motywację i umiejętność organizacji własnej i zespołowej pracy z zakresu zagadnień związanych z ustawem cerkiewnym i liturgiką na wykładach oraz podczas zadań projektowych	S1_K3
TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU			Liczba godzin
Semestr I			
1. Wstęp do Liturgiki i ustawu cerkiewnego			1
2. Wygląd zewnętrzny i wewnętrzny świątyni			2
3. Ołtarz i jego wyposażenie, utensylia, ikonostas			2
4. Przedmioty niezbędne do sprawowanie nabożeństw i sakramentów			1
5. Szaty liturgiczne			1
6. Księgi liturgiczne			3
7. Typikon - analiza			4
8. Cykle nabożeństw dzienny, tygodniowy, roczny			1
Semestr II			
9. Ogólne pojęcie o nabożeństwach			2
10. Głównie części nabożeństwa prawosławnego			2
11. Analiza i schematy Liturgii			4
12. Analiza i schematy Całorocznego Czuwania			3
13. Analiza i schematy Godzin			1
14. Analiza i schematy wybranych sakramentów i obrzędów			3

Semestr III						
	15. Rodzaje świąt					1
	16. Tropariony i kondakiony					2
	17. Triodrion postny					5
	18. Pentekostarion					2
	19. Rozdziały Marka					3
	20. Wielkie Świąta					2
Metody kształcenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. wykład problemowy 2. wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień 3. praca w grupach 4. praca z tekstem i dyskusja 5. praca indywidualna 6. rozwiązywanie zadań 					
Metody weryfikacji						Nr efektu uczenia się
	1. Kolokwium pisemne					1, 2, 3
	2. Realizacja zleconego zadania					2, 3
	3. Przedstawienie referatu (zadanego schematu)					2, 3, 4
KORELACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ Z TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI, METODAMI KSZTAŁCENIA I WERYFIKACJI						
Nr efektu uczenia się		Treści kształcenia		Metody kształcenia		Metody weryfikacji
1		1-8		1, 2, 4		1
2		9-20		1, 2, 4		1, 2
3		11-20		2, 3, 6		2
4		11-20		2, 3, 5		3
Warunki zaliczenia	Warunkiem zaliczenia jest: <ul style="list-style-type: none"> - uczęszczanie na zajęcia - kontrola obecności, - osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się (w minimalnym akceptowalnym stopniu - w wysokości >50%), - zaliczenie kolokwiów, - realizacja zleconych zadań 					
Rok	I		II		III	
Semestr	I	II	III	IV	V	VI
ECTS	-	-	-	1	1	2
Liczba godzin w tyg.	-	-	-	1	1	1
Rodzaj zaliczenia	-	-	-	kolokwium	zaliczenie	kolokwium
Literatura podstawowa						
Beniamin, Abp., Nowe Tablice czyli objaśnienie o cerkwi, Liturgii, nabożeństwach i parametrach cerkiewnych. Wybór, Kraków 2007						
Ławreszuk M., Modlitwa Wspólnoty, Białystok 2014						
Borkowski A, Ławreszuk M., Makal P., Misijuk W., Zasady sprawowania nabożeństw prawosławnych tom I, Białystok 2019						
Harakas S. Przeżywanie Liturgii, Białystok 2019						
Przyczyna W, Czarnecka K., Ławreszuk M, red., Słownik Polskiej Terminologii Prawosławnej, Białystok 2022						
Literatura uzupełniająca						
Symeon z Tesaloniki, św., O świątyni Bożej, Kraków 2007						
Mikołaj Kabasilas, św., Komentarz Boskiej Liturgii św. Jana Chryzostoma, Warszawa 2009						
KALKULACJA NAKŁADU PRACY STUDENTA						
Zajęcia dydaktyczne	45	Przygotowanie się do prezentacji / koncertu				0
Przygotowanie się do zajęć	20	Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia				15
Praca własna z literaturą	20	Inne				10
Konsultacje	10					
Łączny nakład pracy w godzinach	120	Łączna liczba punktów ECTS				4
Możliwości kariery zawodowej						
Umiejętność organizacji i realizacji porządku nabożeństw jako dyrygent lub lektor.						